

תת"ע 7261/01/18 - מדינת ישראל נגד נתשה גמאל

בית משפט השלום לתעבורה בירושלים

14 פברואר 2019

תת"ע 7261-01-18 מדינת ישראל נ' גמאל

לפני כבוד השופט ארנון איתן
בעניין: מדינת ישראל

המאשימה

נגד

נתשה גמאל

הנאשם

גזר דין

רקע:

1. הנאשם הורשע על פי הודאתו בכך שביום 9.12.17 בשעה 16:40 נהג ברכב כשתוקף רישיון הנהיגה פקע ועברו למעלה משנתיים מיום פקיעתו, עבירה בניגוד לסעיף 10 (א) לפקודת התעבורה (נ"ח) תשכ"א 1961, ונהיגה ברכב ללא ביטוח, לפי סעיף 2(א) לפקודת ביטוח רכב מנועי (נ"ח) תש"ל 1970.

הרשעות קודמות ותסקיר שרות המבחן:

2. הנאשם מחזיק ברישיון נהיגה משנת 1990 ולחובתו 20 הרשעות קודמות מתוכן ארבע עבירות דומות שעניינן רישיון נהיגה שפקע, ועבירה נוספת של נהיגה ללא רישיון נהיגה מעולם, עבירות בניגוד לסעיף 10 א' לפקודת התעבורה. בגין האחרונה שבהן נדון הנאשם בשנת 2016 למאסר למשך 45 יום שרוצה במסגרת עבודות שרות, וכן הוטלה עליו פסילה למשך 6 חודשים. מתיק זה תלויים ועומדים כנגדו שני תנאים להפעלה. מאסר על תנאי למשך 5 חודשים, ופסילה על תנאי למשך 8 חודשים.

3. טרם הטעון לעונש התקבל תסקיר שרות המבחן, המפרט את נסיבותיו האישיות של הנאשם והרקע בו גדל. מפאת צנעת הפרט אציגן בתמצית. המדובר באדם כבן 54 נשוי בשנית אב לעשרה ילדים בגילאי 3-27. בשנת 2000 נהרגה אשתו הראשונה בתאונת דרכים. טרגדיה זו הביאה למשבר נפשי וקריסת עסקיו, עד לנישואיו הנוכחיים. הנאשם עבר לפני מספר שנים תאונת עבודה והוא הוכר כנכה בשיעור 22% בגינה מקבל קצבת נכות.

ביחס לעבירות נשוא כתב האישום הרי שהנאשם נטל עליהן אחריות, אולם תיאר כי פעל מתוך לחץ חברתי לסייע בנהיגה במסגרת אירוע משפחתי. הנאשם נעדר רישום פלילי. הנאשם מסר לשרות המבחן כי לאחר שנדון

בשנת 2016 לעונש מאסר בעבודות שרות, הפנים יותר את הגבול החוקי שהוצב לפניו, אולם להתרשמותם בשעת לחץ נוטה הנאשם להעלים עין ולהשתמש בנימוקים שיצדיקו או יקלו במשמעות ביצוע העבירה על ידו והשלכותיה. מנגד ולהתרשמותם פועל הנאשם בדרך כלל מתוך מערכת ערכים נורמטיבית, וביצוע העבירות נעשה על רקע קושי למצוא דרכי התמודדות בונות עם מצבו. הנאשם ציין בפניהם כי מאז האירוע הוא נעזר ב"יעוץ משפטי" ופועל להסדרת חובותיו כמו כן הסדיר את הרישיון.

על רקע מצבו הבריאותי, התעסוקתי והכלכלי, כמו גם הצורך של הנאשם להמשיך ולפרנס את משפחתו, המלצתם הינה להטלת צו של"צ בהיקף 300 שעות וכן הארכת התנאי שתלוי ועומד נגדו.

עיקר טיעוני הצדדים:

4. המאשימה עמדה על חומרת העבירה בה הורשע הנאשם ואורך תקופת הפקיעה, שבנסיבותיה ביקשה לראות בנאשם כמי שלא הוציא רישיון נהיגה מעולם. עוד הפנתה לעברו התעבורתי של הנאשם ולרישומי התעבורתי הכולל 20 הרשעות קודמות. בשנת 2016 הורשע הנאשם בעבירה דומה בגינה ריצה 45 ימי מאסר בעבודת שירות ופסילה בפועל למשך 6 חודשים. כמו כן תלויים ועומדים כנגדו שני תנאים להפעלה מתיק זה. האחד, מאסר על תנאי למשך 5 חודשים, והשני פסילה על תנאי למשך 8 חודשים. כמו כן ציינה כי בעברו עבירות דומות ישנות יותר. באשר לתסקיר ציינה המאשימה כי אין המדובר בתסקיר ממצה, ובעיקר נעדר התסקיר הנמקה מתאימה באשר לשיקולים העומדים בבסיס המלצתם להארכת התנאי והטלת צו שירות לתועלת הציבור. על פיה ובכל הנוגע לנאשם מתחיל מתחם הענישה ממאסר למשך 5 חודשים שיכול וירוצה במסגרת עבודות שירות ועד לחודשי מאסר ממושכים. בהתאם לעמדת הממונה בדבר התאמתו של הנאשם לריצוי העונש במסגרתם, ביקשה המאשימה להטיל עליו את תקופת התנאי התלויה ועומדת נגדו זאת לצד רכיבי ענישה נוספים.

5. ההגנה מנגד ביקשה לאמץ את המלצת שירות המבחן ולהטיל על הנאשם צו שירות לתועלת הציבור תוך הארכת התנאי שתלוי ועומד כנגד הנאשם, ואף להטיל עליו קנס גבוה חלף תקופת פסילה ממושכת. ב"כ הנאשם הפנה גם לגילו של הנאשם וכן לנסיבותיו האישיות כפי שפורטו בתסקיר, מצבו הרפואי, ובעיקר והצורך שלו להמשיך ולפרנס את ילדיו מנישואיו הקודמים ואלו הנוכחיים. עוד הדגיש, שכיום מחזיק הנאשם ברישיון נהיגה תקף לאחר שהסדיר את חובותיו. במובן זה משול הדבר בעיניו לתהליך שיקומי ארוך אותו עבר הנאשם שבסיומו כאמור קבלת רישיון.

דין:

עתירת ההגנה להארכת התנאי:

6. כפי שיפורט להלן לא אוכל לקבל את ההמלצה לפיה במקרה זה יש להאריך את התנאי. כלל ידוע הוא שבקיומו של תנאי יש להפעילו, ורק בנסיבות חריגות יש להאריכו. אלו אינן מצויות במקרה שלפנינו אף

בקיומה של המלצה חיובית מטעם שרות המבחן. על הנאשם הוטל בשנת 2016 עונש מאסר לריצוי בעבודת שירות לתקופה של 45 יום, מאסר על תנאי למשך 5 חודשים ופסילה למשך 8 חודשים כאמצעים מרתיעים שיהיה בכוחם לרסנו מלשוב ולבצע את העבירה פעם נוספת. למרות זאת שב הנאשם וביצעה בחלוף כשנה וחצי ותוך שמאסר מותנה תלוי ועומד נגדו. הארכת התנאי כעת, משמעותה שלרכיבי המאסר והפסילה על תנאי אין שום משמעות. עמדתי כהנחת מוצא שמצב דברים זה בבסיסו שולל את האפשרות להארכת התנאי.

(ראו: רע"פ 8280/16 ניר אליהו נגד מדינת ישראל (מיום 8.11.16)).

"אשר לשיקוליו של בית המשפט בבואו לבחון את האפשרות להאריך מאסר על תנאי חלף הפעלתו, יש להדגיש, כי הכלל לעניין הוא הפעלת המאסר, בהתאם להוראת סעיף 55(א) לחוק העונשין. האפשרות להאריך את תקופת המאסר מהווה חריג, אשר מעוגן בסעיף 56 (א) לחוק העונשין... רק כאשר בית המשפט איננו רואה להשית על הנאשם עונש מאסר, וכאשר הפעלת המאסר המותנה תוביל לתוצאה בלתי צודקת, מוסמך בית המשפט להורות "מטעמים שיירשמו" על הארכת תקופת התנאי ולא על הפעלתו".

7. אוסיף, כי אין די בנתונים שהובאו בתסקיר כדי להביא לסטייה משמעותית מרמת הענישה הנוהגת עד כדי הטלת צו שירות לתועלת הציבור והארכת המאסר המותנה. המדובר בעבירה חמורה וכשמשך הפקיעה הינו ארוך יש בכך להעמיד בסיכון משמעותי את הציבור, זאת על אף שלא נלוותה לה עבירה נוספת. אוסיף, כי מקריאת התסקיר עולה כי מאחורי ההמלצה עומדים בעיקר שיקולים הקשורים בנסיבות אישיות והעובדה כי הוא בינתיים הסדיר את רישונו. מבלי להקל ראש בשיקולים אלו, הרי שאין בהם לבדם כדי להצדיק הקלה עד כדי הטלת רכיבי ענישה שיקומיים. הנאשם לא החל בתהליך שיקומי ואף מנקודת מבטו של שרות המבחן בשעת לחץ נטה הנאשם להעלים עין והשתמש בנימוקים שונים אשר הצדיקו או הקלו במשמעות ביצוע העבירה והשלכותיה. מצב דברים זה מכרסם בבסיס החרטה מצד הנאשם ובעיקר אין בו כדי להפיג את החשש שלא ישוב ויבצע עבירות נוספות בעתיד, וזאת בלא קשר להסדרת הרישיון. במצב דברים ישנו צורך בהטלת ענישה מוחשית, ודאי כלפי מי שביצע עבירה דומה בשנת 2016, וכשעונש מאסר על תנאי למשך 5 חודשים תלוי ועומד נגדו.

8. בעניין זה ראיתי לציין, כי בית המשפט מכבד ומעריך את עבודת שרות המבחן, אך אינו מחויב לאמץ את המלצותיו.

(ראו: רע"פ 9316/17 נדא שאער (מיום 25.12.17)).

"בית המשפט אינו מחויב לאמץ את המלצות שירות המבחן, הגם שיש ליתן להן את המשקל הראוי. ראיתו של בית המשפט הינה רחבה יותר, ועליו לשקול מכלול נסיבות ושיקולים, כגון: חומרת העבירה ונפוצותה בציבור,

הצורך בהגנה על שלום הציבור ובטחוננו, הרתעת העברייני הקונקרטי ועבריינים בכוח וכיוב'. שיקולים אלו אינם נמנים על מערכת השיקולים המנחים את קצין המבחן, והם נלקחים בחשבון, ככלל, על ידי בית משפט בלבד, אשר אמור לשים לנגד עיניו גם את המלצותיו של קצין המבחן (ראו גם רע"פ 226/17 מסיקה נ' מ"י (6.3.201), רע"פ 4719/13 צוקרן נ' מ"י (20.8.2013), בש"פ 7999/12 ג'רבי נגד מדינת ישראל (2.12.2012).

9. לאור כל אלו, לא מצאתי כי במקרה זה ראוי לסטות לקולא מרמת הענישה הנוהגת כפי שהתבקש ואני כאמור דוחה את הבקשה להארכת התנאי.

מתחם העונש ההולם:

10. מתחם העונש נקבע לאורו של עקרון ההלימה, שבין היתר משקלל את הערך החברתי שנפגע, מידת הפגיעה בו, הנסיבות הקשורות בביצוע העבירה ומדיניות הענישה הנוהגת. נהיגה ללא רישיון נהיגה תקף מבטאת זלזול בהוראות החוק ומעמידה בסכנה את משתמשי הדרך. הנאשם עד ליום ביצוע העבירה נעדר היה רישיון משך כשבע שנים. אורכה של הפקיעה מבססת מסקנה לפיה הנאשם משך זמן זה לא היה כשיר לנהוג עוד. הנחה זו מקבלת ביסוס גם מטיעוני ההגנה באשר לתהליך הארוך אותו נדרש היה הנאשם לעבור כדי לשוב ולהחזיק ברישיון נהיגה.

11. מתחם הענישה בעבירה של נהיגה ללא רישיון נהיגה תקף למי שזו לו עבירה ראשונה הינו החל ממאסר על תנאי ועד למאסר קצר בפועל ורכיב פסילה למשך מספר חודשים. כלפי מי שבעברו ישנן עבירות דומות ואף קיים מאסר מותנה, ומועד הפקיעה הינו ארוך, הינו החל ממאסר למשך מספר חודשים (שניתן לרצותו במסגרת עבודת שירות) ועד ל- 12 חודשי מאסר. לכך מתווספים שיקולים נוספים הנוגעים בתדירות ביצוע העבירה, אורך הפקיעה, האם המחדל הוסר, ונסיבותיו האישיות של הנאשם.

(ראו: רע"פ 8046/13 אליהו זוהר נגד מדינת ישראל (מיום 4.2.14), עפ"ת 31134-07-12 נוסבאום אפרים נגד מדינת ישראל (מיום 30.10.12), ע"פ 6573/09 אלצנאע סלאמה נגד מדינת ישראל (מיום 31.12.09), עפ"ת 21722-04-16 חסן נגד מדינת ישראל (מיום 17.7.16), עפ"ת 59357-06-16 איליאסוב נגד מדינת ישראל (מיום 2.8.16), פ"ל 165/07 מדינת ישראל נגד סולטן (מיום 9.7.09), עפ"ת).

קביעת העונש בתוך המתחם:

12. לזכות הנאשם תיזקף העובדה כי הודה ונטל אחריות על מעשיו, וכן התרשמותו של שירות המבחן לכך כי על הפרק אדם שלו מערכת ערכים נורמטיבית ויכולת תפקוד תקין. כמו כן הבאתי בחשבון את

המאמץ שנעשה על ידי הנאשם לשקם את חייו, וכן את העובדה כי הוא הסדיר את הרישיון וכיום מחזיק ברישיון נהיגה תקף. בעניין זה האחרון ראוי להדגיש כי יש בהסדרת הרישיון תוך כדי ניהול ההליך כדי להוות שיקול, אולם כאמור הסיכון מתממש בעת מעשה העבירה, שעה שהנאשם נעדר רישיון, כך שלנתון זה משקל יחסי בלבד. הבאתי גם בחשבון את מצבו הרפואי (בהתאם למסמכים הרפואיים שהוצגו לעיוני), וכן את רישומו ממנו עולה, כי פרט לעבירה אותה ביצע בשנת 2016, יתר העבירות הדומות הינן ישנות.

13. על רקע האמור מצאתי במקרה זה לקבוע כי העונש ההולם הינו בתחתית מתחם הענישה ההולם, ולהטיל רכיב מאסר בפועל שירוצה במסגרת עבודת שירות, לתקופת התנאי שתלויה ועומדת כנגד הנאשם. (הנאשם נמצא מתאים לביצוע העונש במסגרת עבודה לבעלי כושר מוגבל בהתאם לחוות דעת הממונה). כפי שציינתי, כשעל הפרק נאשם שריצה בשנת 2016 תקופת מאסר למשך 45 יום במסגרת עבודת שירות בגין אותה עבירה, לא אוכל לקבל את ההמלצה להטלת צו שירות לתועלת הציבור כפי שהומלץ בתסקיר.

במכלול השיקולים אני גוזר לנאשם את העונשים הבאים:

א. פסילה מלקבל ו/או מלהחזיק רישיון נהיגה לתקופה של 8 חודשים.

הרישיון יופקד במזכירות בית המשפט עד ליום 2.6.19.

תשומת לב הנאשם לכך שהעונש המקובל על נהיגה בזמן פסילה הוא מאסר בפועל.

ב. אני דן את הנאשם למאסר למשך 5 חודשים שירוצה במסגרת עבודות שירות בהתאם לחוות דעת שהוגשה. תחילת עבודות ביום 20.3.19.

ג. אני מצווה על מאסרו של הנאשם למשך 5 חודשים, וזאת על תנאי למשך שלוש שנים, אם יעבור על הוראות סעיף 67 ו/או 10(א) לפקודת התעבורה תשכ"א-1961, שעניינם נהיגה בפסילת רישיון או נהיגה ללא רישיון נהיגה בתוקף (למעט רישיון נהיגה שפקע עד שנה).

ד. אני מפעיל פסילה על תנאי למשך 8 חודשים, כפי שנפסק על תנאי ע"י בימ"ש לתעבורה בירושלים בתיק 5818-08-15 ביום 17.4.16 וזאת לריצוי באופן חופף.

ה. אני מפעיל עונש מאסר על תנאי למשך 5 חודשים כפי שנפסק ע"י בימ"ש לתעבורה בירושלים בתיק 5818-08-15 ביום 17.4.16 וזאת לריצוי באופן חופף.

בנסיבות העניין ועל רקע מצבו הכלכלי של הנאשם אמנע מהטלת קנס.

המזכירות תשלח העתק גזר הדין לשירות המבחן וכן לממונה על עבודות השירות.

תוכן הדיון וגזר הדין תורגמו לנאשם לשפה הערבית ע"י בא כוחו, ובית המשפט וידא כי הנאשם הבין היטב את האמור.

זכות ערעור לבית המשפט המחוזי בירושלים בתוך 45 יום מהיום.

14 פברואר 2019